

Nhỏng cỏ chỏ chính thỏc, nhỏ COC, là rỏt cỏn thiỏt đỏ giỏm thiỏu khỏ nỏng xỏy ra xung đót trong tỏng lai. Thêm vào đỏ, Trung Quỏc và ASEAN cỏn phỏi phỏi hỏp đỏ mỏ rỏng CUES nỏm 2014.

Trong mọt sỏ viỏc mà cỏng đỏng quỏc tỏ cỏ thỏ sỏm quên đi, lỏc lỏng bán quân sỏ cỏa Trung Quỏc lỏi mọt lỏn nỏa thỏ hiỏn hành đỏng sỏn sỏng sỏ đỏng vỏ lỏc nhỏm đẻ dỏa các nỏc khác và cỏ thỏ khiỏn cỏng thỏng leo thang. Mỏc dù nhỏng chi tiỏt cỏ thỏ vỏ vỏ viỏc vỏn chỏa đỏc làm rỏ nhỏng các báo cáo cho thỏy ngày 27/3, mọt tỏu Hỏi cỏnh Trung Quỏc đỏ khai hỏa 7 lỏn nhỏm vào tỏu mọt tỏu cá không trang

bộ và khí của ngư dân Philippines (có tên là Princess Johann) khi tàu này đang hoạt động gần khu vực đảo Sinh Tồn tại quần đảo Trường Sa, gần vịnh đá Gaven- một trong những đảo nhân tạo Trung Quốc mới xây dựng trái phép. Vấn đề rõ ràng về việc này xảy ra trong Vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của Philippines, vùng biển tranh chấp hay vùng biển quốc tế, song chắc chắn về việc này có thể ảnh hưởng xấu tới mối quan hệ năng lực mới đây giữa Trung Quốc và Philippines, đồng thời cho thấy nhu cầu cần phải có một Bộ quy tắc ứng xử của các bên ở Biển Đông (COC).

Số việc này có mặt trên trang bìa của báo chí Philippines. Một vài bài báo lập luận gióng điệu quen thuộc cho rằng Trung Quốc là kẻ chuyên đi bứt nứt những ngư dân Philippines không có khả năng tự vệ. Báo chí Philippines thường có lập trường cứng rắn với Trung Quốc. Một vài phóng viên còn trích số liệu đầu tiên của Manila trong việc chứng minh sự hung hăng của Trung Quốc trên Biển Đông.

Chính phủ hai bên đều rất thận trọng khi đề cập tới vụ đồng đội này. Bộ Kinh tế khi lên tiếng trước trong các số việc như thế nhằm tránh khi con mắt của công chúng và chế độ sau khi một quốc gia nào đó công khai về việc. Mặc dù, số việc này vẫn trong giai đoạn điều tra những phần của Manila khá chậm chạp. Số kiện chế độ là đúng như dự đoán bởi cả hai bên đã công khai cam kết giải quyết xung đột hàng hải một cách hòa bình. Phóng pháp ngoại giao này đã đem lại nhiều thành quả quan trọng cho Philippines như việc Trung Quốc đưa tay vào các dự án cơ sở hạ tầng lớn tại Philippines và ngư dân Philippines có thể tiếp cận vùng biển gần bãi cạn Scarborough- khu vực hải phận mới hoạt động từ năm 2012.

Việc báo chí Philippines đưa tin về vụ và chế độ này cũng như những vụ đồng đội khác có thể là tín hiệu cho những tranh chấp trong tương lai. Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte đã công bố các di sản của ông với tư cách một nhà lãnh đạo mạnh mẽ và kiên quyết bằng việc giáng cao chế độ dân tộc. Số báo của Duterte khi nhìn nhận dân Philippines yêu mến ông những những số việc như ở đảo Sinh Tồn có thể khi ông phải lựa chọn giữa việc làm hài lòng người dân trong quốc gia hay theo đuổi quan hệ thân thiện hơn với Trung Quốc. Manila và Bộ Kinh tế đã có nhiều xung đột về tuyên bố chủ quyền và số việc này chắc là một trong những vụ phát sinh tranh chấp hàng hải. Vài tuần trước khi xảy ra về việc này, người ta phát hiện ra rằng một vài tàu thám dò của Trung Quốc có hoạt động thám dò tại đá ngầm Benham Rise vào năm 2016. Khu vực này là một phần thuộc thềm lục địa của Philippines và hoạt động của các tàu Trung Quốc là hoàn toàn phi pháp theo Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển (UNCLOS) năm 1982. Manila đã phần lớn bị ảnh hưởng phái tàu BRP Ramon Alcaraz tuần tra trong khu vực này.

Nhỏng nỏ lỏc "không bẻ xẻ ra to" hoàn toàn có thỏ hiỏu đợc đợi vớ mỏt quỏc gia đang tìm cách có mỏi quan hỏ thân thiỏt hỏn vớ Bỏc Kinh nhỏ Philippines, nhỏng tỏn toán kiỏu này có thỏ không khỏ thi trong tỏng lai. Nhỏng vỏ va chỏm giỏa tàu Hỏi cỏnh Trung Quỏc và tàu cá Philippines có thỏ trỏ nên phỏ biỏn trên các phỏng tiỏn truyỏn thông tỏi Philippines và buỏc ông Duterte phỏi có các biỏn pháp bỏo vỏ lỏi ỏch quỏc gia cỏng rỏn hỏn.

Hoỏt đợng khiêu khỏch cỏ ý cỏa Trung Quỏc ít có khỏ nỏng xỏy ra trong nhỏng thỏng tỏi. Hiỏn tỏi, Trung Quỏc đợng nhỏ muỏn cỏng cỏ vỏ trí cỏa mình tỏi Biỏn ỏng hỏn là cỏ gỏng khỏng đợnh các tuyên bỏ cỏa mình. Ít khỏ nỏng Bỏc Kinh sỏ chỏ đớch làm tình hình tỏi tỏ hỏn trỏc thỏi đớm tỏ chỏc ỏỏi hỏi ỏỏng lỏn thỏ 19 vỏo mùa Thu nỏm nay. Tỏ giỏ tỏi lúc đớ, Bỏc Kinh sỏ tỏp trung duy trì sỏ ỏn đợnh hiỏn tỏi và cỏ gỏng tránh bỏt cỏ sỏ leo thang cỏng thỏng nào vớ các nỏc láng giỏng.

Tuy vớy, nhỏng vỏ viỏc mỏi vỏn có thỏ xỏy ra. Trung Quỏc đỏ thỏ hiỏn sỏ sỏn sỏng triỏn khai các phỏng tiỏn bán quân sỏ đợ thỏc thi kiỏm soát nhiỏu hỏn đợi vớ vùng biỏn tranh chỏp. Vỏn đợ phỏc tỏp hỏn chính là lỏnh cỏm đánh bỏt cá hàng nỏm mà Trung Quỏc thỏc thi tỏ nhỏng nỏm 1990 và mỏ rỏng xuỏng phỏ Nam cỏa Biỏn ỏng. Phiỏn bỏn gỏn đỏy nhỏt cỏa lỏnh cỏm này có hiỏu lỏc tỏ ngày 1/5/2017, trong đớ bao gỏm cỏ bỏi cỏn Scarborough. Mỏc dù, cỏ hai phỏ đợu kiỏm chỏ trong phỏn ỏng liên quan đợn vỏ viỏc nhỏng viỏc Trung Quỏc thỏc thi lỏnh cỏm đợi vớ ngỏ dân Philippines và nhỏng kiỏu hành vi chẻn ẻp khỏc cỏa Trung Quỏc trong vùng biỏn tranh chỏp có thỏ đợn tỏi khỏng hoỏng đợi vớ thỏi kỏ trỏng mỏt giỏa Trung Quỏc và Philippines.

Nhỏng cỏ chỏ đợc công nhỏn chính thỏc là rỏt cỏn thiỏt đợ giỏm thiỏu khỏ nỏng xỏy ra xung đợt trong tỏng lai. COC tỏi Biỏn ỏng sỏ giúp đợu chỏnh hành vi cỏa các tàu và giỏm khỏ nỏng đợn tỏi nhỏng vỏ viỏc tỏng tỏ. ỏỏu này còn có thỏ mang lỏi sỏ đợng lòng nhỏt trí trong khu vỏc hỏn so vớ Tuyên bỏ vỏ ỏng xỏ cỏa các bên tỏi Biỏn ỏng (DOC). Thỏm vỏo đớ, Trung Quỏc và ASEAN cỏn phỏi phỏi hỏp đợ mỏ rỏng Bỏ quy tỏc ỏng xỏ cho nhỏng cuỏc chỏm trán ngoỏi ý muỏn trên biỏn (CUES) nỏm 2014. Nhỏng giỏi pháp này có thỏ ngỏn chỏn trỏc nhỏng cuỏc đợi đợu bỏt ngỏ giỏa Trung Quỏc và Philippines trong tỏng lai.

Tỏc giỏ là ba Bonnie Glaser và ông Matthew Funaiolo, hai chỏyên gia thuỏc chỏng trỏnh nghiỏn cỏu Trung Quỏc cỏa Trung tâm Nghiỏn cỏu Chiỏn lỏc và Quỏc tỏ (CSIS). Bỏi viỏt đợng trên trang " [AMTI](#) ".

Vờ Hiờn (gt)